

Ošetrovatelská péče u nemocného s diabetem DM

Dagmar Maršálková

OŠETŘOVATELSKÉ PROBLÉMY?

- ✗ Porucha vyprazdňování moči
- ✗ Riziko dehydratace
- ✗ Porušená integrita kůže z důvodu svědění
- ✗ Riziko opruzenin, dekubitu
- ✗ Riziko poranění kůže z důvod snížené citlivosti
- ✗ Riziko infekce z důvodu poranění (např. při hyg.péči)
- ✗ Riziko močové a kožní infekce
- ✗ Narušené hojení kůže, sliznic z důvodu diabetu
- ✗ Riziko komplikací diabetu z důvodu poškození cév orgánů (sítnice, ledviny, diabetická noha, hypertenze, ICHS.....)
- ✗ Neznalost, nedostatek informací o dietě, o aplikaci inzulinu, selfmon.....
- ✗ Nedodržování léčebného režimu...
- ✗ Riziko pádu
- ✗ Únava
- ✗

Realizace ošetrovatelská péče u nemocného s DM

Nemocný s diagnózou diabetes mellitus
hospitalizován na **ošetrovací jednotce interního oddělení**

Při **projevech rozvoje diabetického kómatu** je nemocný
hospitalizován na **JIP** interního oddělení nebo na
metabolické jednotce.

Biologické potřeby nemocného

Vnímání zdravotního stavu :

- ✓ **sledovat základní příznaky** onemocnění
- ✓ sledovat **chování a psychické projevy** nemocného
- ✓ respektovat individualitu nemocného
- ✓ **zajistit přednostní vyšetření** nemocného – předejít dlouhému čekání – pokud N musí být na vyšetření lačný
- ✓ vytvořit nemocnému příjemné prostředí
- ✓ **zjistit informovanost** nemocného o **nemoci a možných komplikacích**

Poloha, pohybový režim nemocného :

- zhodnotit **stupeň soběstačnosti nemocného**
- dle stavu N a podle přidružených chorob, většinou poloha přirozená
- pohyb volný, dle stavu doprovod při chůzi
- zdůraznit **nutnost dostatku vhodného pohybu**

Hygienická péče u nemocného :

- **zhodnotit stupeň soběstačnosti**
- **informovat N o problematických oblastech péče o kůži – pozor na stýkající se kožní plochy zejména u obézních N, oblast genitálu, oblast meziprstních prostor na DK – zajistit dokonalé vysušení těchto míst - ↑ sklon k hnisavým kožním onemocněním**
- **zvýšená péče o DK, péče o nehty – pozor na poranění, kontrola meziprstních prostorů – odborná pedikúra, PODIATRIE**
- **nosit bavlněné ponožky se zdravotním lemem, častá výměna během dne**

Hygienická péče u nemocného :

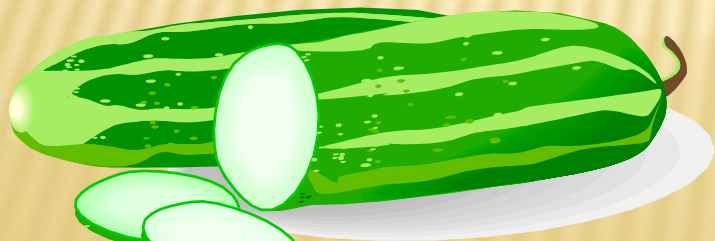
- **nechodit bosí**
- nosit širokou a pohodlnou obuv – nevhodná obuv způsobuje otlaky **obuv „na míru – nesmí tlačit“**
- **pozor na poranění při pedikúře** – informovat pedikérku o onemocnění DM
- **prevence opruzenin a dekubitů** u méně pohyblivých nemocných
- **promazávat kůži**
- **při vzniku poranění zajistit sterilní krytí a odborné ošetření**
- **kontrolovat stav hygienické péče u starších nemocných**

Výživa nemocného :

- **zhodnotit stav výživy**
- zjistit **informovanost** nemocného v oblasti výživy vzhledem k jeho onemocnění
- podávat nemocnému **dietu dle ordinace lékaře – 9**
- stravu **podávat pravidelně 6x denně** – snídane, svačina oběd, odpolední svačina, večeře, 2. večeře
- **respektovat množství v jednotlivých dávkách v závislosti na dietě a dávkách inzulínu**
- **omezit množství tuků v potravě**
- **Dostatek bílkovin (rostlinné)**
- **vyloučit volný cukr, alkohol, optimální příjem složitých cukrů**
- 1 výměnná jednotka = 12 g sacharidů
- Umělá sladidla, DIA potraviny

Výživa nemocného :

- při sestavování jídelníčku se přihlíží k věku N, hmotnosti a druhu vykonávané práce
- edukace nemocného v oblasti dodržování diety – **odvažování příloh, edukace rodiny**
- kontrola nemocného, zda dietní omezení dodržuje
- zajistit **konzultaci s nutriční terapeutkou** – ukázka sestavení vhodného jídelníčku, výběr vhodných potravin, vhodná technologická úprava
- dostatek ovoce, zeleniny

Vyprazdňování nemocného :

- **sledovat** stav vyprazdňování moče a stolice, **záznam** údajů o vyprázdnění do dokumentace
- zajistit **správnou hygienu genitálu po vyprázdnění**
- **sledování diurézy** u nemocného
- **zajistit sběr moči a odeslání vzorku** na vyšetření přítomnosti cukru a acetonu

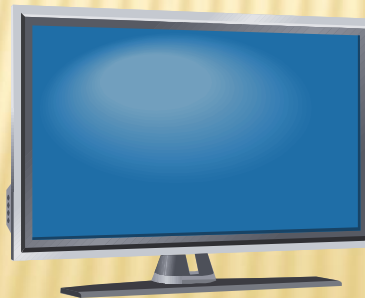
MONITOROVÁNÍ - Sledování nemocného :

- **příznaky** onemocnění, příznaky časných **komplikací**
- **dodržování diety**, správné životosprávy
- laboratorní hodnoty - hladinu **glykémie** – laboratorně nebo pomocí glukometru, **moč** – glykosurii, ketonurii
- **fyziologické funkce**
- **hmotnost nemocného**
- **účinky podávaných léků**
- **dodržování hygieny**
- **stav kůže a sliznic** – změny – otlaky, opruzeniny, dekubity, plísňová onemocnění,..
- **zvládání selfmonitoringu, aplikace inzulínu**

Odpočinek a spánek nemocného :

- **zhodnotit kvalitu spánku – narušený spánek u neuropatie**
- **zjistit spánkové návyky nemocného**
- **respektovat individualitu nemocného při úpravě vhodného prostředí pro odpočinek a spánek**
- **aktivizace nemocného během dne – prevence spánkové inverze**

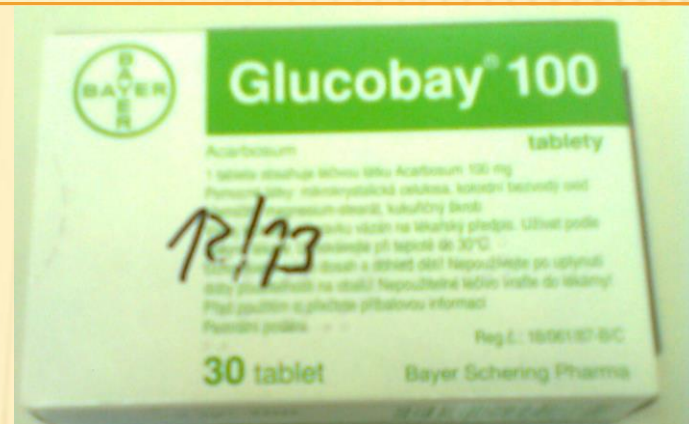

Edukace nemocného :

- **dietní režim – odvažování potravin, pravidelnost stravování, dodržování diety – konzultace s nutriční terapeutkou**
- **dostatek pohybu, režim dne**
- **důležitost zvýšené hygienické péče**
- **prevence poranění**
- **sledování příznaků onemocnění**
- **nutnost nošení průkazu diabetika a kostek cukru**
- **zmínit možné komplikace + naučit N komplikace rozpoznávat, prevence komplikací**
- **dispenzarizace v diabetologické poradně + kontroly**
- ✗ **Užívání léků (PAD, INZ.)**

Edukace nemocného :

- nutnost medikace

Edukace nemocného :

- **vést nemocného k selfmonitoringu** – měření glykemie na glukometru, **úprava dávky inzulínu a stravy vzhledem k hodnotám glykemie, množství stravy a pohybu - ZAPISOVAT**
- **zvládnutí aplikace inzulínu** – vhodná místa vpichu a jejich střídání
- informace z oblasti **pracovní situace, škola, MŠ** – možnost dodržení denního režimu, příjmu potravy, aplikace inzulínu,..
- **edukace rodinných příslušníků** o dietě, aplikaci inzulínu, správné životosprávě, dostatku pohybu,..
- upozornit na odbornou literaturu - časopis pro diabetiky

Domácí péče :

- zdůraznit význam a nutnost **dispenzarizace v diabetologické poradně**
- vysvětlit význam a důležitost **průkazky pro diabetika** – diabetik ji musí mít stále u sebe
- zdůraznit význam **selfmonitoringu** – postprandiální glykemie – hodnota glykemie po jídle
- zdůraznit nutnost **dodržování režimových opatření**
- **informovat nemocného o nutnosti dostupnosti zdroje rychlého cukru** – nemocný má u sebe kostku cukru nebo Fruko

ZDROJE INFORMACÍ

Veškeré použité obrázky (kliparty) pocházejí ze sady Microsoft Office 2007.

Slezáková, L. a kol., OŠETŘOVATELSTVÍ PRO ZDRAVOTNICKÉ ASISTENTY I - Interna. 1: GRADA, 2007. ISBN 978-80-247-1775-3.

Soukromý archiv fotografií

<https://www.podiatric.cz/> , <https://nrzp.cz/organizace/svaz-diabetiku-ceske-republiky/>

<https://ose.zshk.cz/vyuka/edukace.aspx?id=8> edukace inzulin.

<https://ose.zshk.cz/vyuka/edukace.aspx?id=7> edukace D9

<https://ose.zshk.cz/vyuka/edukace.aspx?id=9> edukace pohyb